

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (25.04.18 12:14:10)

Poštovane kolege, otvaram Petu (posebnu) sjednicu prvog redovnog proljećnjeg zasijedanja u 2018. godini Skupštine Crne Gore 26. saziva. Kao što znate, ovo je sjednica posvećena Premijerskom satu, u okviru kojeg pitanja predsjedniku Vlade postavljaju predsjednici klubova poslanika, odnosno ovlašćeni predstavnici klubova poslanika.

Podsjećam da su pitanja predsjedniku Vlade postavili: Miodrag Radunović, predsjednik Kluba poslanika Demokratske partije socijalista Crne Gore; Genci Nimanbegu, ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika Bošnjačke stranke, koalicije "Albanci - odlučno" FORCA, DUA i Albanske alternative i Hrvatske građanske inicijative i Mićo Orlandić, predsjednik Kluba poslanika Socijaldemokrata Crne Gore i Liberalne partije Crne Gore.

Kolege poslanici, prelazimo na postavljena pitanja.

Ima riječ Miodrag Radunović. Izvolite.

MIODRAG RADUNOVIĆ (25.04.18 12:15:07)

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, u ime Poslaničkog kluba Demokratske partije socijalista, predsjedniku Vlade postavljam sljedeće pitanje:

Gospodine predsjedniče, Crna Gora je u periodu od 9. do 12. aprila 2018. godine učestvovala na međunarodnom finansijskom tržištu i emitovala 500 miliona euroobveznica po najnižoj kamatnoj stopi od kada naša zemlja izlazi na međunarodno tržište euroobveznica.

Imajući u vidu navedeno, molim Vas za odgovor kakav je efekat ove transakcije na upravljanje javnim dugom i ostvarivanje ciljeva fiskalne konsolidacije.

Obrazloženje. Skupština Crne Gore je u julu 2017. godine usvojila Fiskalnu strategiju Vlade Crne Gore do 2020. godine, kojom se predviđa srednjoročna fiskalna konsolidacija koja treba da nakon 2019. godine omogući ostvarenje budžetskog suficita i uspostavljanje opadajućeg trenda javnog duga dovodeći ga na nivo od ispod 60% bruto-društvenog proizvoda.

U cilju organizacije procesa upravljanja javnim dugom, Vlada je u martu 2018. godine usvojila i srednjoročnu strategiju upravljanja javnim dugom. Upravljanje javnim dugom je jedan od važnih aspekata jačanja makroekonomske stabilnosti kao osnovnog stuba ostvarenja dinamičnog ekonomskog rasta i unapređenja životnog standarda građana. Dakle, fiskalna stabilnost i održivost su nužni za unapređenje životnog standarda, a važan element fiskalne održivosti je smanjenje javnog duga. Nedavna emisija euroobveznica u iznosu od 500 miliona eura na sedam godina s kamatnom stopom od 3,375% je, očekujem, od značaja da bi se smanjio pritisak na javne finansije u srednjem roku i smanjio javni dug.

Odgovor molim u pisanoj formi.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (25.04.18 12:17:01)

Hvala Vam.

Riječ ima predsjednik Vlade Duško Marković. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (25.04.18 12:17:11)

Hvala, predsjedniče.

Uvaženi poslaniče Radunoviću, želim da Vam zahvalim na ovom postavljenom pitanju, uvjeren da je sposobnost upravljanja javnim dugom od strane Vlade veoma važna za ekonomsku politiku, ali i za svakog građanina u zemlji.

Polazeći od osnovnog cilja ekonomske politike, a to je održiv ekonomski rast i povećanje životnog standarda, Vlada u posebnom fokusu ima fiskalne mjere usmjerene na jačanju ukupne makroekonomske stabilnosti. U ostvarivanju tih ciljeva, sprovode se mjere fiskalne konsolidacije, ostvarivanje budžetskog suficita i uspostavljanje opadajućeg trenda javnog duga u srednjem roku.

Navedene mjere značajno su doprinijele unapređenju kreditnog rejtinga naše zemlje, a na taj način i jačanju povjerenja međunarodnog finansijskog tržišta u crnogorsku ekonomiju i jačanju aktivnosti Crne Gore kao investicione destinacije. Vlada je usvojila srednjoročnu strategiju upravljanja dugom do 2020. godine, projektujući upravljanje javnim dugom u cilju poboljšanja ročnosti i smanjenja troškova njegove otplate. Smanjenje javnog duga u srednjem roku i promjenu njegove strukture projektovali smo na način da pored emisije euroobveznica na značaju dobije i emisija domaćih dugoročnih obveznica. Dakle, shodno Strategiji upravljanja dugom, a prateći i povoljna kretanja na međunarodnom finansijskom tržištu i prilike za povoljno refinansiranje postojećeg duga, Vlada se, na osnovu Zakona o budžetu i Odluke Skupštine Crne Gore o zaduživanju za 2018. godinu, opredijelila za emisiju euroobveznica u ovom mjesecu. Ministarstvo finansija je realizovalo njihovu emisiju na međunarodnom tržištu u iznosu od 500 miliona eura, kako ste rekli, na period otplate od sedam godina sa kamatnom stopom 3,375%, sa namjerom da se prevashodno izvrši refinansiranje dijela državnog duga.

Kako ste i naveli u poslaničkom pitanju, ovo je do sada najpovoljnija emisija euroobveznica sa stanovišta ročnosti i kamatne stope od kada Crna Gora izlazi na međunarodno tržište. Želim da saopštim i činjenicu da ovu emisiju karakteriše skoro tri puta veća ponuda investitora u odnosu na našu tražnju kreditnih sredstava. Dakle, oko milijardu i po eura je bilo interesovanja. Karakteriše je i povećanje broja investitora među kojima su i veliki međunarodni investicioni fondovi i bankarske grupacije dominantno iz Evrope, Sjedinjenih Američkih Država i Azije. Ovo zapravo znači da je kreditni rejting Crne Gore na zavidnom nivou, a takav razvoj događaja ohrabruje i sa referentnih adresa ukazuje nam da smo na ispravnom putu finansijske konsolidacije i stabilnosti.

Kroz ovu emisiju refinansiran je dio obaveza Crne Gore po osnovu euroobveznica izdatih 2014, 2015. i 2016. godine sa rokom dospelja od pet godina, u ukupnom iznosu od 362 miliona eura. Kamatna stopa na tada izdate euroobveznice koje dospijevaju 2019, 2020. i 2021. godine bile su u prosjeku na nivou od 5%. Tako smo ovom emisijom obezbijedili 362 miliona eura i napravili zamjenu postojećeg duga povoljnim sredstvima sa kamatnom stopom od 3,375%. Kazano brojkama, visina otplate obveznica koje dospijevaju u periodu od 2019-2021. smanjen je u 2019. za 110,9 miliona eura; u 2020. za 178,7 miliona eura i u 2021. godini za 72,55 miliona eura. Time se postiže i poboljšana dinamika otplate duga u naredne tri godine i produžena ročnost duga, što u značajnom obimu relaksira naš budžet.

Transakcijom koju smo upravo obavili smanjen je pritisak na javne finansije tokom srednjoročnog perioda. Takođe, na ovaj način je omogućeno da se dio realizovanih sredstava od oko 100 miliona eura iskoristi za otplatu obaveza u naredne dvije godine i time umanju potreba za zaduživanjem. Podsjećam da ćemo u skladu sa Strategijom upravljanja dugom uskoro realizovati i kreditni aranžman u iznosu od 250 miliona eura, koji je podržan garancijom Svjetske banke zasnovanoj na uspješno vođenoj javnoj politici. Kamata za ovaj kredit je značajno niža od ove kamate. Na taj način biće nam obezbijeđena finansijska sredstva pod povoljnim uslovima sa rokom otplate od 12 godina, grejs periodom od četiri godine i izuzetno povoljnom kamatnom stopom, kao što sam već rekao. To će, takođe, omogućiti dodatno smanjenje finansijskog pritiska u pogledu otplate duga u narednom periodu. Dio sredstava iz ovog kreditnog aranžmana poslužiće za finansiranje budžeta u 2018. godini, dok će dio biti iskorišćen za formiranje rezerve i otplatu obaveza u narednom periodu.

Poštovani poslanice, imajući u vidu da jačanje fiskalne stabilnosti i unapređenje konkurentnosti zemlje predstavlja stub uspješne ekonomske politike, aktivnosti Vlade o kojima sam govorio su važan korak u pravcu jačanja fiskalne održivosti naše ekonomije. Mjere koje smo sproveli tokom perioda od samo 15 mjeseci brzo i značajno su poboljšale poziciju Crne Gore na međunarodnom tržištu, a potvrdu kredibiliteta naše fiskalne politike dali su upravo međunarodno finansijsko tržište i institucije kroz izraženu zainteresovanost za kupovinu crnogorskih euroobveznica i ponudu kreditiranja u cilju refinansiranja dijela javnog duga pod povoljnim uslovima od postojećih. Povlačenje sredstava za izgradnju prioritetne dionice autoputa Bar - Boljare do kraja godine podići će nivo našeg javnog duga na oko 70% bruto-domaćeg proizvoda. Međutim, usljed rezervi stvorenih emisijom euroobveznica i realizacijom kredita od 250 miliona eura, uz garanciju Svjetske banke, već do kraja 2020. godine očekujemo da se javni dug smanji do nivoa oko 60% bruto-domaćeg proizvoda. Dakle, nijesmo se zaduživali za tekuću potrošnju, niti to imamo u planu. I ne samo to, bez ovakvog rezultata Vlade i Ministarstva finansija kapitalne

investicije u infrastrukturi bile bi značajno smanjene a naš razvoj usporen. Konačno, tokom 2020. godine, dakle, do kraja ovog mandata Vlade, očekujemo ostvarenje suficita u budžetu a time i stvaranje prostora za dalju otplatu javnog duga. To će osloboditi sredstva za nove razvojne projekte koji će, sasvim sigurno, donijeti ekonomski rast i bolji životni standard našim građanima. Hvala vam na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (25.04.18 12:23:48)

Hvala Vam, predsjedniče Vlade.

Poslanik Miodrag Radunović ima pravo na komentar. Izvolite.

MIODRAG RADUNOVIĆ (25.04.18 12:23:55)

Hvala, predsjedniče.

Poštovani predsjedniče Vlade, zahvaljujem na Vašem odgovoru. Vjerujem da ovaj veoma uspješan finansijski napor Vlade moramo približiti građanima i predočiti im na koji način će oni uživati koristi u narednom periodu. Siguran sam da su moje pitanje i Vaš odgovor doprinijeli tom razumijevanju. 2017. godina je bila veoma uspješna po javne finansije Crne Gore zato što smo, između ostalog, uspjeli da prvi put nakon 2008. godine ostvarimo budžetski suficit, da obilježimo rast bruto-društvenog proizvoda za 4%, otvorimo pet i po hiljada novih radnih mjesta i uvećamo prosječnu zaradu u državi. To su samo neka od dostignuća Vlade u dosadašnjem radu, što nas pozicionira na leadersko mjesto među zemljama Zapadnog Balkana. Nastavkom uspješnih mjera finansijske konsolidacije u 2018. godini stvaraju se pretpostavke da se dodatno popravi naš kreditni rejting, što se ste i kazali, do kraja tekuće godine i time ćemo obezbijediti još bolje strukturne reforme a privredu Crne Gore učiniti konkurentnijom. Ovakvi trendovi javnih finansija značajno učvršćuju Crnu Goru na poziciju kod ino investitora jer potvrđuju projekcije o kojima ste govorili, koje su u početku, da budemo realni, dočekane sa skepsom kod jednog dijela domaće javnosti, a projekcije koje ste dali i koje ćemo već 2020. imati taj javni dug ispod 60% GDP-ija, deficita neće postojati, imaćemo suficit i vjerujem da Vaš odgovor dodatno daje pozitivnu sliku da će građani imati benefite od politike koju Vlada vodi. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (25.04.18 12:25:35)

Hvala Vama, poslaniče Radunoviću.

Da li želite komentar?

Izvolite. Predsjednik Vlade.

DUŠKO MARKOVIĆ (25.04.18 12:25:42)

Slažem se sa Vama, poslaniče Radunoviću. Osjetio sam potrebu još na jednu, dvije rečenice, jer je ovo veoma važno pitanje ne samo za ovu Vladu, nego, rekao bih, za ukupnu perspektivu Crne Gore i svakog građanina i njegove porodice. Sa ovim rezultatom u 2017. godini, kao što sam rekao, zavrijedili smo zaista visoko povjerenje na međunarodnom i finansijskom tržištu, posebno kod Međunarodnog montarnog fonda i Svjetske banke, a naravno i kod investitora. Rast koji smo obezbijedili u prošloj godini od 4,4%, a bio je projektovan ekonomskom politikom na 2,7%, nam daje još jednu novu kvalitetniju priliku u ovoj godini. Želim poslanike da obavijestim da sam već u javnosti različitim povodima koristio bio tih podataka, da smo u tri mjeseca ove godine na planu ekonomskog rasta ostvarili bolje rezultate nego u prvom kvartalu 2017. godine. Želim da vas podsjetim da smo u prvom kvartalu 2017. godine imali značajan pad u industrijskoj proizvodnji, bili smo u minusu. U 2018. godini u prva tri mjeseca rast industrijske proizvodnje je 39,2%, a da ne govorim o drugim važnim sektorima naše ekonomije. U turizmu

imamo rast u odnosu na prvi kvartal 2017. godine i do 30% i ako se ovaj trend nastavi, moguće da ćemo imati rast u našoj turističkoj privredi za cijelu godinu u odnosu na rast 2017. godine i do 10%. Dakle, trendovi su odlični. Budžet se ostvaruje iznad plana, prihodi budžeta se ostvaruju iznad plana. U ovom trenutku za tri mjeseca smo ostvarili 10,3% više prihoda nego u istom periodu prošle godine. Dakle, mi smo na dobrom putu, a to znači da ćemo na ovakav način sva sredstva koja su predviđena za kapitalne investicije, za auto put, za drugu putnu infrastrukturu, za rekonstrukciju željeznice i za druge kapitalne infrastrukturne projekte u različitim sektorima - u energetici, u poljoprivredi obezbijediti dodatan rast, vjerujem i nova radna mjesta. U prošlog godini smo ih imali oko četiri hiljade i 200 u realnom sektour, a vjerujem da u ovoj godini možemo imati i više od toga.

Dakle, pred nama je ozbiljna i izvjesna perspektiva. Želim da Skupštinu pozovem da na ovim pitanjima zajedno radimo. Zahvaljujem na razumijevanju Skupštine prema našoj politici koja se tiče emisije euroobveznica u ovoj godini i vjerujem da svi zajedno možemo uraditi puno toga da ova godina bude značajno bolja nego 2017, 2019. značajno bolja nego 2018, 2020. godine da uđemo u budžetski suficit, a javni dug spustimo na nivo od 60%. Od tog trenutka za Crnu Goru /prekid/ Vjerujem da će tada biti veće i plate i penzije i da će standard biti značajno veći nego što je danas.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (25.04.18 12:28:53)

Hvala Vam, predsjedniče Valde.

Sada će pitanje postaviti potpredsjednik Genci Nimanbegu. Izvolite.

GENCI NIMANBEGU (25.04.18 12:29:01)

/Govor na albanskom/

Prevodilac:

Dobar dan poštovane poslanice i poslanici, predsjedniče Parlamenta gospodine Brajoviću,

Imam posebnu čast da, u skladu sa članovima 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, u ime Kluba poslanika Bošnjačke stranke, koalicije "Shqiptaret e vendosur - Albanci odlučno" i HGI-a uputim predsjedniku Vlade gospodinu Markoviću sljedeće pitanje:

Poštovani predsjedniče Vlade Markoviću, koje aktivnosti Vlada Crne Gore, odnosno Vi kao predsjednik Vlade planirate da preduzmete u 2018. godini da bi pokrenuli otvaranje graničnih prelaza između Crne Gore i Albanije, i to potpuno novih graničnih prelaza: Ckla (Skje/Hutaj) CG, Opština Bar - Zogaj, Republika Albanija - Skadar kojom bi se ubrzala ekonomsko-turistička valorizacija regiona Skadarskog jezera i jačanja šansi za ekonomski razvoj, zapošljavanje lokalnog stanovništva sa područja Krajine u Opštini Bar; Sv. Nikola u Crnoj Gori, Opština Ulcinj - Pula Republika Albanija, kao put koji bi ojačao turističku komunikaciju preko Bojane na području koje ima veliku turistički perspektivu kao motor ekonomskog razvoja za Opstinu Ulcinj i region Velipoje u Albaniji.

Sljedeće, ubrzanje aktivnosti na aktiviranju projektovanog prelaza Cijevna Zatrijebačka (Ceml Trieshit) Crna Gora, Grabom - Republika Albanija i konačno proširenja i mogućnosti uspostavljanja robnog prometa na graničnom prelazu Murićani i time omogućavanja robnog prometa na tom prelazu kao i povećanja kapaciteta prihвата putnika koji prelazi višestruko kapacitet za koji je projektovan prilikom izgradnje, a koji je iznosio tada 350 hiljada prelazaka godišnje.

Molim odgovor i u pisanoj formi.

Poštovani predsjedniče Vlade, poštovani građani i građanke, što tješnja saradnja sa susjedima u svim oblastima je prioritet politike Vlade Crne Gore, a turizam predstavlja izuzetno važnu komponentu nacionalne ekonomije. Broj turista koji posjećuje Crnu Goru je u konstantnom rastu zadnjih godina i sve lokalne zajednice sve više ulažu u ovaj vid ekonomije. Međutim, prepreke i primjedbe od strane lokalnog stanovništva, turista, agencije, investitora u nedostatku

veće mobilnosti su sve učestalije. Otvaranjem novih graničnih prelaza eliminisale bi se brojne barijere koje turisti zajednice prepoznaju kao nešto što onemogućava bolji i brži razvoj tih područja. Svjesni da je ovo pitanje od velike važnosti za više ministarstava, očekujem da Vi, predsjedniče Vlade, u odgovoru nam pojasnite informacije koje ćete od Ministarstva održivog razvoja i turizma, Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva saobraćaja i pomorstva imati da bi ubrzali ovaj proces. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (25.04.18 12:32:21)

Hvala Vama, kolega Nimanbegu.
Riječ ima predsjednik Vlade Duško Marković. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (25.04.18 12:32:34)

Uvaženi potpredsjedniče Nimanbegu,

Pozdravljam Vaše interesovanje oko moguće izgradnje i otvaranja novih aktiviranja projektovanog i proširivanja graničnog prelaza između Crne Gore i Republike Albanije, a kako ste detaljno opisali u poslaničkom pitanju. Na početku želim da kažem da Crna Gora i Albanija imaju tradicionalno dobar prijateljski odnos. To potvrđuje inicijativa za održavanje zajedničke sjednice Vlade dvije države, koja je potekla prilikom zvanične posjete premijera Edija Rame Crnoj Gori i koja će vjerujem uslijediti u skorijem periodu.

Ministarstvo unutrašnjih poslova 19. decembra prošle godine dostavilo Vam je odgovor na poslaničko pitanje o aktivnostima na otvaranju novih graničnih prelaza između Crne Gore i Republike Albanije. Ali, bez obzira na tu okolnost, dijelim sa Vama razmišljanje da nakon nekoliko mjeseci od tog odgovora treba i provjeriti i u Parlamentu nastaviti razgovor na ove teme.

U odnosu na nekoliko vezanih i srodnih pitanja koje ste mi ovom prilikom postavili, želim da saopštim da je Ministarstvo unutrašnjih poslova 03. aprila 2018. godine uputilo inicijativu Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Albanije za organizovanje sastanka dviju nadležnih komisija u cilju zaključivanja međuvladinog sporazuma o otvaranju zajedničkog graničnog prelaza Ckla u Crnoj Gori, Zogaj u Republici Albaniji za međunarodni, drumski i putnički saobraćaj.

Termin sastanka odgovarajućih komisija Crne Gore i Albanije utvrđen je već za 9. maj ove godine i na njemu će se razmotriti svi aspekti od značaja za otvaranje graničnog prelaza nakon čega će Ministarstvo unutrašnjih poslova u saradnji sa drugim državnim organima i lokalnom samoupravom u Baru nastaviti sa koordinacijom daljih aktivnosti.

U vezi inicijative za otvaranje graničnog prelaza Sveti Nikola, sa crnogorske strane Puljaj, sa albanske strane obaviješteni ste da je naše Ministarstvo saobraćaja i pomorstva uz konstruktivnu ulogu i pomoć Ministarstva evropskih poslova, a zajedno sa Ministarstvom vanjskih poslova Albanije 15. decembra prošle godine u Skadru organizovalo sastanak predstavnika državnih organa dvije države. Cilj tog sastanka osim sagledavanja opravdanosti inicijative koja je stigla iz Republike Albanije, bilo je i razmatranje tematskih projekata koji bi se potencijalno mogli finansirati iz prekogranične saradnje u okviru fondova IPA Crna Gora, Albanija i Italija. Zbog toga očekujem da će u širem i dugoročnom okviru podrške iz evropskih fondova ovaj projekat pronaći svoje mjesto.

Sljedeće Vaše interesovanje je izgradnja zajedničkog graničnog prelaza Zatrijebačka Cijevna - Grabom koji se realizuje u okviru strateškog projekta IPA programa prekogranične saradnje Crna Gora - Republika Albanija. Cilj ovog programa je administrativno povezivanje dvije zemlje na trasi putnog pravca Podgorica - Gusinje, koji se znatnim dijelom prostire preko teritorije Republike Albanije. Otvaranje tog administrativnog prelaza podrazumijevalo bi rekonstrukciju dionice puta od Dinoše do budućeg zajedničkog graničnog prelaza, odnosno prethodno uspostavljanje ovog putnog pravca.

Informisan sam da Ministarstvo saobraćaja i pomorstva sagledava mogućnost da se u okviru sredstava opredijeljenih u kapitalnom budžetu za unapređenje putne infrastrukture rekonstruiše dionica puta Zatrijebačka Cijevna - Dinoša, kako bi se stvorili uslovi za uspostavljanje

saobraćaja, odnosno početak funkcionisanja pomenutog graničnog prelaza. Značajno su nam neophodna sredstva, skoro petnaestak miliona za rekonstrukciju ovog putnog pravca.

U vezi sa inicijativom za proširenje zajedničkog graničnog prelaza Sukobin - Murićani i omogućavanja robnog prometa želim da informišem uvažene poslanike, ali i građane koji su posebno zainteresovani za rješavanje ovog pitanja, da se cjelokupni kompleks ovog zajedničkog graničnog prelaza nalazi na teritoriji Republike Albanije. Predstavnicima Uprave Carina Republike Albanije, koja upravlja ovim graničnim prelazom, na sastanku zajedničke ekspertske komisije za sprovođenje sporazuma o otvaranju ovog graničnog prelaza predstavnicima naših institucija idejni projekat za njegovu rekonstrukciju. Tako iako raduje činjenica da je broj prelazaka preko ovog graničnog prelaza premašio dva miliona putnika na godišnjem nivou, a da je prelaz, po našim informacijama projektovan za prelasku 500.000 putnika godišnje, dinamika njegove rekonstrukcije dominantno zavisi od obezbjeđenja finansijskih sredstava u Republici Albaniji.

Uvaženi potpredsjedniče, aktivnosti i planovi o kojima sam govorio svakako se ne ograničavaju na njihovu administrativnu dimenziju i opseg unutrašnjih poslova i uređenja graničnih pitanja. Oni su usmjereni ka sveobuhvatnoj valorizaciji turističkih, ekonomskih i privrednih resursa Skadarskog jezera, pograničnih teritorija, naselja i gradova Crne Gore i Albanije, kako ste i sami rekli. Već sam kazao da je na pomolu zajednička sjednica vlada Crne Gore i Republike Albanije, a političke konsultacije tim povodom obavljene su u prethodnom mjesecu. To je ujedno i prilika da se finalizuju i predlože sporazumi i dokumenti koji bi mogli biti usvojeni na zajedničkoj sjednici dvije vlade.

Dakle, cilj nam je dalje unapređenje dobrosusjedskih odnosa dviju država, a moje interesovanje prema ministarstvima čije se nadležnosti protežu na pitanja graničnih prelaza, korišćenje evropskih fondova kroz programe prekogranične saradnje, razvoj infrastrukture i privredne razmjene biće snažno fokusirani na ono što su interesi Crne Gore i njenih građana u kontekstu dobrosusjedске saradnje i regionalne stabilnosti.

Na kraju ste govorili o potrebi bolje propusnosti ili mobilnosti na našim graničnim prelazima i kada su u pitanju ljudi ali i robe. Želim da Vam kažem da ovo pitanje se ne rješava otvaranjem novih graničnih prelaza. Novi granični prelazi nemaju samo privrednu funkciju, nego imaju i veoma važnu funkciju stabilnosti i obezbjeđenja sigurnosti svake države. Crnogorske granice će, vjerujem, za tri do četiri godine, za četiri godine vjerovatnije, biti spoljna granica Evropske unije i zbog toga moramo da budemo veoma oprezni kada projektujemo nove granične prelaze da bismo obezbijedili, odnosno bili sposobni da odgovorimo sigurnosti buduće evropske granice koju će u prvoj liniji štiti Crna Gora na ovom dijelu. Ali zato moramo da uradimo puno više da obezbijedimo mobilnost na postojećim graničnim prelazima. Neprihvatljivo je da se satima čeka na našim graničnim prelazima, kako građani tako i privrednici, odnosno njihovi tereti.

Projekcije Svjetske banke govore da se 28 miliona sati gubi na graničnim prelazima u čekanju da bi se obavile kontrole; da se 1% društvenog proizvoda čitavog regiona gubi na troškovima administracije budžeta cijelog regiona. Zamislite koji je to trošak, koja su to opterećenja i koja su to ograničenja. Zbog toga smo u okviru Berlinskog procesa u Trstu usvojili Akcioni plan koji ima za cilj da relaksira i ova ograničenja, eliminiše nekarinske barijere, olakša prolaz robe i putnika i na taj način doprinesemo valorizaciji naših resursa, naravno i komfornijem životu naših građana. Mislim da treba da idemo korak po korak, da prvo rješavamo ova pitanja, a onda da se bavimo i ovim sljedećim - ne zapostavljajući ih. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (25.04.18 12:40:07)

Hvala Vama, predsjedniče Vlade.

Potpredsjednik Nimanbegu ima pravo na komentar. Izvolite.

GENCI NIMANBEGU (25.04.18 12:40:14)

Hvala Vam, predsjedniče Vlade, na, rekao bih, iscrpnom odgovoru.

Vi znate da ja pripadam jednom političkom subjektu koji je istina mali, ali koji je inicijativan.

Inicijativan je i mi guramo stvari naprijed koliko je moguće i koliko možemo usaglasiti zajedničku politiku. I ova pitanja, neka od njih već neko vrijeme se rješavaju i ja sam primijetio da u pojedinim ministarstvima ima oprečnih gledanja na neka od ovih aktivnosti i zato ste Vi prava adresa da se Vama uputi pitanje i da se harmonizuju te politike. Reći ću Vam primjer.

Skupštinski Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, a sad je legitimni zaključak Skupštine Crne Gore, usvojili smo otprilike 11 zaključaka gdje stoje polovina ovih pitanja koje sam ja postavio, da ih rješavamo u ovoj godini. Skupština kao kontrolni mehanizam rada Vlade sigurno mora svoj autoritet upotrijebiti u aktuelizovanju ovih pitanja.

Ja sam izrazito zadovoljan za odgovor što se tiče graničnog prelaza i sastanka koji će, kako ste rekli, biti 9. maja ove godine za Skje na albanskom, Skla na crnogorskom, mikrolokacije Hutaj - Zogaj, Zogaj je u Albaniji. Ti ljudi imaju strahovitu potrebu da im se pomogne, stahovitu potrebu, ljudi iz Krajine odavno odlaze nepovratno sa tog područja - otvaranje graničnog prelaza bi bio preduslov da se pojača ekonomska aktivnost. Ali moj je primjer za put Dinoša - Cijevna Zatrijebačka - Grabom. 15 miliona eura, treba procijeniti da li je to dobro procijenjeno, da li ta rekonstrukcija manje košta i onda sigurno bi bilo optimalnije da se nađu sredstva da se to što prije aktivira i zbog međunarodnih obaveza koje su i prethodne vlade uzele na sebe - da se taj put što prije aktivira. Mi znamo da i unutar jedne bilo koje koalicije ima uvijek spornih pitanja koji put prvo sagraditi. Ovo smo nekad davno uzeli u obavezu i mislim da bismo trebali u 2018. godini dati prioritet.

Mene raduje zajednička sjednica između vlada i imate priliku da zajednički usaglasimo /prekid/ koja je na dobrom /prekid/ političke perspektive regiona, a znamo sami da cijeli region će biti dio evropske zajednice četiri, pet, šest, sedam godina, tako da i pitanje tih granica i graničnih prelaza će se puno relativizovati u smislu da će oni biti prohodni, zajednički i da neće više biti barijera kao što su sad. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (25.04.18 12:43:39)

Hvala, kolega Nimanbegu.
Da li želite komentarisati, predsjedniče?
Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (25.04.18 12:43:48)

U odnosu na ovaj dio rekonstrukcije puta Dinoša - granični prelaz Zatrijebačka Cijevna, mi smo bili u ozbiljnoj dilemi da li da taj projekat uvrstimo u ovogodišnji kapitalni budžet. Znamo značaj tog puta, ali su prioriteti išli u drugom pravcu. Vjerujem da ćemo u 2018. godini naći sredstva makar da počnemo sa rekonstrukcijom tog puta ako ne i da ga završimo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (25.04.18 12:44:22)

Hvala, predsjedniče.
Pridružujem se tim željama zato što to skraćuje put između Podgorice i Gusinja gotovo tri puta. Tako da bi to vrlo značajno bilo za čitav taj dio Crne Gore - Gusinje, Plav i dalje.
Hvala Vam.
Sada pitanje postavlja Mićo Orlandić.
Izvolite.

MIĆO ORLANDIĆ (25.04.18 12:44:44)

Hvala, predsjedniče.
Poštovano predsjedništvo Skupštine, poštovani predsjedniče i članovi Vlade, kolege

poslanici,

Moje pitanje glasi:

Kakva je ocjena Vlade u pogledu stavova o napretku Crne Gore u ovogodišnjem Izvještaju o napretku Evropske komisije i koji su prioriteti po oblastima u narednom periodu?

Obrazloženje:

Ovogodišnji Izvještaj o napretku je pokazao da je Crna Gora sa 30 otvorenih poglavlja lider u procesu evropskih integracija u regionu Zapadnog Balkana. Samo u prošloj godini smo otvorili šest novih, privremeno zatvorili jedno poglavlje. Izvještaj je dodatni podsticaj i odgovornost za Crnu Goru, a ohrabrujuća je poruka evropskih zvaničnika da je Crna Gora napredovala, te da je naš region dio Evrope i da će biti u Evropskoj uniji.

Osvrćući se na posebne dijelove Izvještaja, ohrabrujuće je da smo dobili ocjenu dobar progres u pogledu reforme javne uprave, kao i u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Takođe, Izvještaj Komisije u dijelu obrazovanja je veliki podstrek i dokaz truda koji je u prethodnom periodu uložen u obrazovnu reformu i obrazovanje uopšte. Poseban naglasak je stavljen na upisnu politiku u obrazovnom procesu i primjenu programa koji se baziraju na ishodima učenja, koji su dobili dobru ocjenu. Aktivnosti poput smanjenja broja učenika u odjeljenjima, uvođenja besplatnih studija, 25% praktične nastave na fakultetima i formiranju agencije za kontrolu kvaliteta visokog obrazovanja, a koje su pomenute u Izvještaju, su dobra smjernica za dalje djelovanje Crne Gore u ovoj oblasti.

Socijaldemokrate očekuju da će Vlada u narednom periodu sve svoje kapacitete usmjeriti na sprovođenje potrebnih mjera kako bi Crna Gora ubrzo prešla u zahtjevniju fazu zatvaranja pregovaračkih poglavlja. Kao i ostali, i ovdje stoji da se odgovor dostavi u pisanoj formi. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (25.04.18 12:47:07)

Hvala Vam.

Izvolite, predsjedniče Vlade.

DUŠKO MARKOVIĆ (25.04.18 12:47:20)

Uvaženi poslaniče Orlandiću,

Najprije zahvaljujem što ste postavili pitanje koje daje priliku da sa javnošću još jednom podijelimo viđenje Izvještaja Evropske komisije o napretku Crne Gore. Niti imamo aktuelnijeg pitanja, niti na strateškom nivou imamo važnije obaveze od procesa pristupanja Evropskoj uniji.

Podsjetio bih da je ovo prvi Izvještaj o Crnoj Gori u mandatu ove Vlade, te stoga njegova važnost biva još veća jer predstavlja svojevrsan presjek svega onoga što je Vlada do sada uradila, ali i najavu onoga što treba da uradi u narednom periodu. Izvještaj jasno ukazuje da nema dileme da je Crna Gora lider u regionu kada su reforme koje se sprovode okrenute u pravom smjeru. Tome svjedoči činjenica da Evropska komisija konstatuje da je u prethodnom periodu otvoreno čak šest pregovaračkih poglavlja i da je jedno privremeno zatvoreno, uzimajući u obzir napredak ne samo u tim poglavljima, već i u vladavini prava i to u skladu sa novim pristupom Brisela u toj ključnoj oblasti. Upravo ova činjenica odlučno dematnuje sve one koji su mislili da se može usporiti ili zaustaviti naš put ka Evropskoj Uniji. Poslata je i jasna poruka građanima ko se brine o njihovim interesima i ko je partner Briselu u tom procesu. U jednom i u drugom slučaju to su Vlada, Skupština i drugi državni organi koji vode ovaj proces. Ali ovaj detalj istovremeno ukazuje i na one pojave i snage u Crnoj Gori koje pojedinačne interese stavljaju ispred interesa građana i države.

Dokument o kojem govorimo pokazao je jasno da je politika koju vodimo u prethodnom periodu ne samo odgovorna, već i efektivna i da ona daje mjerljive rezultate. Evropska komisija konstatuje značajan doprinos Crne Gore regionalnoj stabilnosti kroz stoprocentno komplementarnu spoljnu i bezbjednosnu politiku onoj koju vodi Evropska unija. Odličan primjer su i konkretne ocjene koje su konstatovane i u ispunjenju ekonomskih kriterijuma za članstvo kroz finansijsku i fiskalnu konsolidaciju i rekordni rast bruto-domaćeg proizvoda.

Takođe, evidentan je i značajan napredak u reformi javne uprave, koji smo projektovali kao servis građana, ali i u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja i bezbjednosti hrane.

O napretku Crne Gore mjereno po poglavljima i planovima za naredni period čuli ste na konferenciji za medije koju smo imali odmah po objavljivanju Izvještaja. Stoga ovdje neću izlagati detalje jer je javnost to registrovala, ali ću našim građanima i poslanicima dodatno ukazati na koji način ćemo se odnijeti prema preporukama iz samog dokumenta jer ih Vlada doživljava kao jasne smjernice za dalji rad i napredak na svom evropskom putu. Smjernice koje su date kroz Izvještaj ove godine su detaljnije upravo zbog činjenice da je Crna Gora zemlja koja je najviše odmakla u procesu pregovaranja. To istovremeno znači da se naša zemlja značajno primakla i članstvu u Uniji i tu činjenicu ne treba prećutkivati.

Imajući pristupanje Evropskoj uniji u vrhu agende i tretirajući ga kao prioritet vanjske politike, Vlada je posvećena i unaprijed identifikovala pravce daljeg rada ne čekajući objavu Izvještaja Evropske komisije. To znači da smo gotovo sve potrebe i aktivnosti na ovom planu već planirali u srednjoročnom, ali i u godišnjem programu rada Vlade, kao i u programu pristupanja Crne Gore. Ovo jasno govori i o odgovornosti Vlade i njenoj posvećenosti, prije svega, poboljšanju uslova života svih građana kroz približavanje evropskom prosjeku životnog standarda.

Podsjetiću da zahvaljujući brojnim sprovedenim reformama naši građani imaju ista prava kao građani Evropske unije: kvalitetnija hrana, bezbjedniji proizvodi na tržištu, sigurnije i stabilnije komunikacije i saobraćajna povezanost, modernizovane škole i bolnice, osnaženi organi za sprovođenje zakona samo su neke od prednosti koje nam je dosadašnji put ka Evropskoj uniji donio, a koje već osjećamo u praksi. Naši građani ne čekaju duge redove za vize, za odlazak u zemlje šengen zone. Naši studenti koriste mobilnost u obrazovanju i usavršavanju sa evropskim centrima, prenoseći stečeno znanje u Crnoj Gori. Naši privrednici dobijaju finansijsku podršku za osnaživanje svog biznisa i otvaranje novih radnih mjesta koristeći najbolje prakse i nove vještine. Upravo to jasno i snažno govori da smo na pravom putu. A već do kraja ove godine imaćemo još bolje rezultate, otvoriti preostale pregovaračke pozicije, ispuniti privremena mjerila u 23. i 24. poglavlju i steći internu spremnost za privremeno zatvaranje poglavlja.

Uvaženi poslaniče, uvjeravam Vas da će odnos Vlade prema ovim pitanjima biti sveobuhvatan, odgovoran i u interesu građana, a na tom putu su nam potrebni partneri i mi ih imamo u svim granama vlasti.

Iskoristio bih priliku /prekid/ sve one koji mogu doprinijeti evropskom opredjeljenju naše zemlje da djelujemo zajednički i u interesu građana i države, jer se ovo ne tiče samo Vlade i koalicije koja je konstituisa, već se radi o procesu svih snaga u crnogorskom društvu. Stoga ukazujem i na potrebu povratka opozicije institucionalnom djelovanju kako bismo unaprijedili izborni okvir u skladu sa onim što je konstatovano u ovom Izvještaju. Takođe, pozivam organizacije nevladinog i civilnog sektora da podršku za zajednički i konstruktivan rad ne traže na drugim adresama - pored ovih legitimnih i domaćih.

Vrata kabineta i vrata Vlade su uvijek otvorena za njih i za zainteresovane pojedince, ali i za sve građane. Pozivam ih da sjedemo za isti sto i razmotirimo dalje mogućnosti saradnje na putu koji je zajednički i cilju koji je građanski, društveni i državni. Jedino takav pristup i takav put dovešće Crnu Goru gdje joj je i mjesto, a njene građane učiniti bogatijim i zadovoljnijim u svojoj evropskoj kući, nadam se uskoro.

Hvala vam na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (25.04.18 12:53:20)

Hvala, predsjedniče Vlade.

Poslanik Mićo Orlandić ima pravo na komentar. Izvolite.

MIĆO ORLANDIĆ (25.04.18 12:53:27)

Hvala, predsjedniče.

Samo par napomena.

Želim da se složim sa ocjenama predsjednika Vlade i odlučnost je da se ovaj dio poslova obavlja uz jednu jako dobru dinamiku i mislim da možda je i prilika i da podsjetim ovdje da je to jedan od četiri velika cilja koje smo mi Socijaldemokrate postavili još devedesetih godina.

Mislim da se jako dobro radi na putu ka Evropskoj uniji i prije svega ka evropskom kvalitetu života, ali isto tako treba podsjetiti tri velike prethodne stvari koje je naša zemlja uradila, a to je da smo u onoj velikoj balkanskoj krčmi sačuvali mir u Crnoj Gori, da smo ostvarili nezavisnost i da smo članica NATO-a.

Mislim da će za manje od 20 ili 25 godina ove četiri stvari biti posebno vrijedne i posebno značajne kod svakog građanina naše zemlje, uključujući i one koje su se zdušno borili protiv ova četiri velika cilja. Zato, predsjedniče Vlade, hvala Vam još jednom na Vašem odgovoru i odlučnosti Vlade da nastavi ove dobre trendove. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (25.04.18 12:55:01)

Hvala Vam, poslaniče.

Želite li odgovor?

Izvolite. Predsjednik Vlade.

DUŠKO MARKOVIĆ (25.04.18 12:55:04)

... Orlandiću na porukama i podršci.

Ne vjerujem ili nije to sigurno samo Vaša individualna podrška, nego institucionalna podrška i želim da saopštim još jedan podatak koji govori o ozbiljnom našem rezultatu, a koji se želi prikriti od oponenta naše politike.

Ukupno od 33 pregovaračke pozicije, želim da vas podsjetim da je Crna Gora predala 32 pregovaračke pozicije. Zahvaljujući tom broju pregovaračkih pozicija mi ćemo, vjerujem za vrijeme bugarskog predsjedavanja, otvoriti i nova dva poglavlja i ostaje nam samo još jedno poglavlje - Konkurencija, gdje smo, vjerujem, ispunili i zadnja privremena mjerila usvajajući izmjene zakona u ovom Parlamentu prije dvadesetak dana.

Mi već pripremamo i poziciju za poglavlje Konkurencija i Crna Gora će u prvoj polovini ove godine predati sve pregovaračke pozicije, otvoriti još dva poglavlja i ostaće nam još jedno poglavlje. Mi vjerujemo da ćemo ispuniti privremena mjerila poglavlja 23 i 24 i u decembru dobiti mjerila za zatvaranje ta dva poglavlja što će nam omogućiti da uđemo intenzivnije u proces zatvaranja pregovaračkih poglavlja, što je i naša intencija da bi proces /prekid/ o članstvu završio u roku kako smo planirali, bez obzira na ukupan kontekst koji se tiče i nas, i regiona, i Evropske unije. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (25.04.18 12:56:44)

Hvala Vama, predsjedniče Vlade.

Na ovom putu ka Evropskoj uniji najbolje da svi rade svoj posao.

Čuli smo i od predsjednika Vlade, a čuli smo i od poslanika koji su postavili pitanja da i Parlament radi najbolje što može svoj posao.

Ovim smo, poštovane kolege, završili Petu posebnu sjednicu Prvog redovnog proljećnjeg zasijedanja u 2018. godini.

Hvala vam na pažnji.